

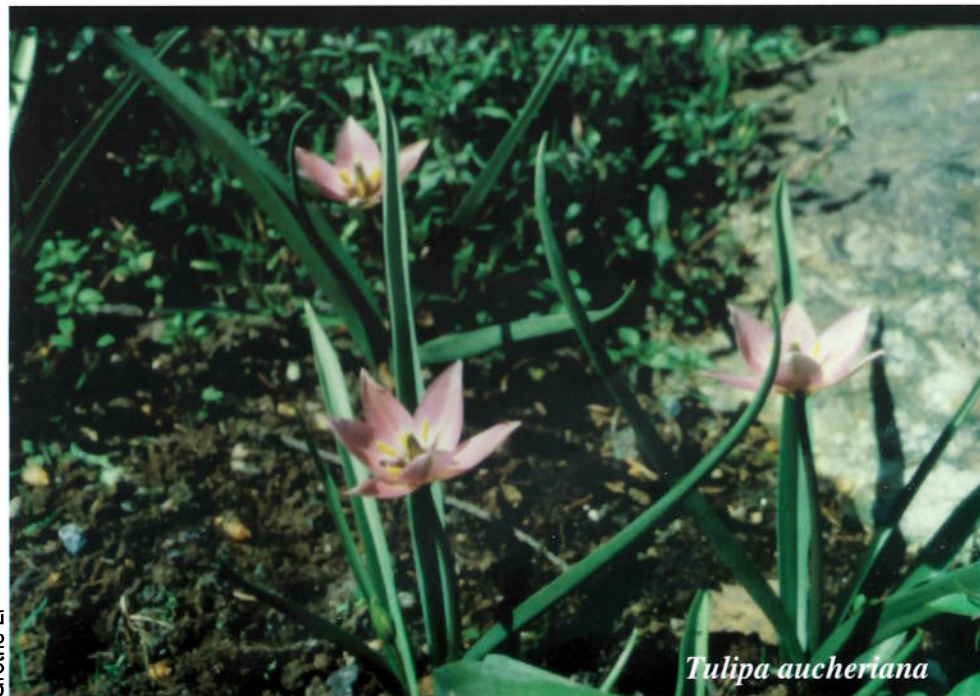
# Blomster *vennen*

Nr. 3 - 2002    Årgang 25





*Tulipa linifolia f. batalinii*



*Tulipa aucheriana*

# Styre og stell

Formann

Dag Tjernshaugen

Hellaveien 169

1458 FJELLSTRAND

Tlf. 66 91 08 08

Sekretær

Berit Østby

Nestoppen 22

1344 HASLUM

Tlf. 67 58 25 63

Kasserer

Herdis Nelson

Lindebergåsen 47B

1068 OSLO

Tlf. 22 30 41 02

Organisasjonsnummer: 982.473.675

Kontonr. 7877 08 28529

## Blomstervennen

Redaktør

Grethe Li

Trollstigen 4

1472 FJELLHAMAR

Tlf. 67 90 51 34

e-mail: grethli@online.no

Redaksjonsmedarbeidere:

Geir Moen

Tommy Tønsberg

## Innhold:

Styret, redaksjonen og innhold.....	side 3
Formannens side.....	side 4
Redaktørens side.....	side 5
Villtulipaner i hagen.....	side 6
Viburnum.....	side 10
Blomsterkornell.....	side 13
Oppslagstavla.....	side 14
Blomstervenners frøklubb.....	side 15
Nye bøker.....	side 16
Klematis-import.....	side 17
Frøtips.....	side 17
Kalender.....	side 18



Blomstervennen er kontaktbladet til Blomstervenners klubb og kommer ut med fire utgaver i året.

**Forsidebildet**

*Tulipa clusiana*

**Foto: Lasse Køgel**

# Leder

At vi blomstervenner remonterer litt på høstparten, når alt strevet med sommerferien er over, er vel ikke noe nytt og oppsiktsvekkende fenomen. Noe annet er det når de forskjelligste medskapninger ute i hagen gjør det. Jeg tenker selvfølgelig på plantene – ikke først og fremst på Clematis og Rhododendron, her kjenner vi etter hvert godt til høstblomstringen. Men når Magnolia-blomstene dukker opp side om side med snart modne frukter, og hvitveisen kan plukkes inn i bukett i august, da vekker det oppsikt – og ettertanke.

Mye forekommer unormalt for tiden, heftig vær, høye temperaturer og altså forstyrrelser i flora og fauna. Hva skal vi tro: er det en bølge i de normale variasjonene over tid, på grunn av solflekker og slikt, eller er det en tiltagende oppvarming av kloden, grunnet menneskelige aktiviteter med utslipp av klimagasser, vi føler forvarselet om?

Mennesket har en trang til å søke spenning i unormale fenomener. Merkelige vindretninger, tropevarme og altså planters remontering om høsten knyttes opp mot dommedagsprofetier. På den annen side, når selv sindige meteorologer innrømmer at jo «de fleste vitenskapsmenn er enige om at det pågår en global oppvarming», skal vi da tolke alle små tegn i den retningen?

Mange gleder seg over tanken på et varmere klima: «det kunne være fint å vinne en klimasone eller to». I Vardø vokser, meg bekjent – kun et tre. Det er en alminnelig rogn som står på Vardøhus og må tas inn om vinteren. Tenk så glade vardøværingene ville bli om de kunne bytte ut rognen med et keisertre, og slippe å ta den inn om vinteren! Tenk om alle vardøværingene kunne dyrke en Paulownia i sin hage — eller?

Spørsmålene er mange, og svarene usikre. Vårt virke i hagen har på en måte fått en ny dimensjon, vi er blitt potensielle tilskuere til et sannsynlig nytt fenomen: GLOBAL OPPVARMING. Som hageeiere og naturinteresserte befinner vi oss på «første parterre». Det er ingen grunn til ikke å ta skuespillet på alvor. Jeg ønsker dere alle en god – og opplevelsesrik – høst.

Dag

# Redaktør

Noen hver kan bli ordrike når det gjelder å beskrive naturinntrykk, ikke minst etter en sommer som den vi har hatt i år. Både den ville og den temmete naturen har vist seg fra sin vakreste side. Men ikke alle begeistres som oss. Den mest nøkterne naturbeskrivelse jeg kjenner, ble gjort av Johan Herman Wessel:

Og saae den grønne Mark – den var – Ja Herre Gud,  
Man veed, hvordan en Mark, når den er grøn, seer ud.  
Den meest nysgierrige, saa lidt han end har Stunder,  
Sig dog i Tide kan see mæt paa det Vidunder...

Dikteren var neppe kjent for å dele samtidens svermeriske naturglede. Dersom den aktive blomsterdyrker av i dag er svermerisk anlagt, må nok romantikken vike for realitetene – plantenes behov for luft og lys, vann og næring krever arbeid. Mange opplever hagearbeidet som et ork, og velger en bolig som ikke stiller krav til dem. Også mange yngre mennesker prioriterer biler og terrasser framfor grønne og blomsterrike hager. I mitt boområde blir tomtene stadig mindre, terrassene og husene større og parkeringsområdet stadig mer dominerende.

I en tid da nyttehagen er mindre viktig enn tidligere, har vi et viktig tilleggsarbeid: Å lære barn og unge at planter er noe vi må ta vare på, og at arbeid med hage gir glede og kunnskap.



Grethe

# Villtulipaner i hagen

Av Lasse Køgel

I det internasjonale tulipanregisteret defineres villtulipanene under gruppen diverse, samt gruppene Kaufmanniana, Fosteriana og Greigii. Diverse-gruppen er en samling av arter, former, varieteter og gamle hagetulipaner som har forvillet seg i naturen, men som vi vet lite om opphavet til. Denne gruppen går gjerne under betegnelsen Neo tulipaner.

En så vakker og grasiøs vekst som tulipanene har selvfølgelig gjennom tidene spilt en stor rolle i hagekulturen og kunsten. Helt fra de kom fra Orienten via Tyrkia til Europa for over 400 år siden, har de fascinert menneskene. Disse ble foredlet til store hagetulipaner i alle farger og fasonger, men har mistet mye av sine opprinnelige egenskaper, og blitt svake for angrep av sykdommer.

Det er her villtulipanene kommer inn som et fornyende supplement i hagen. Vi regner at slekten i dag består av ca. 100 arter. Selv om vi i Europa visste at vi hadde en del viltvoksende arter, var det først da de store plantejegerne på 1800 tallet drog til Orienten, da spesielt til de sydlige statene i Sentralasia og i særdeleshet til Iran, at interessen for å bruke disse tulipanene i hagene kom.

Det er kanskje først og fremst fjellhagen, som er det beste stedet for disse, men noen kan også brukes til forvilling. Ellers kan vi også bruke dem i grupper i hagen, og de er også fine til å legges i skåler for å drives sakte inne. Felles for dem alle er at de vil ha mye sol og varme. Blomstringen kan starte straks etter at snøen har gått og til ut i juni. Den erfaringen jeg har hatt med dem, synes å vise at de er mer sterke mot virus og andre sykdommer, enn hagetulipanene.

Når vi studerer løk-katalogene vil vi nok se at løkene er noe dyrere i innkjøp enn sine slektninger hagetulipanene, men jeg synes personlig at vi får mye mer glede og spenning igjen, for å bruke disse i hagen. De liker seg best på lune solrike plasser, med god drenering. Stående fuktighet vil skade dem.

Løkene bør legges i september-oktober, slik at rotutviklingen blir god til frosten kommer.

Får de bra med røtter tåler de en god del frost, og de liker et godt snødekke. De siste milde vintrene med mye regn har ikke vært gunstig for villtulipanene. Jorden vi bruker bør inneholde tre deler sand, to deler god kompost eller næringsrik løvjord. Vi trenger ikke å bruke gjødsel i jorda ved legging av løkene, men har vi benmel, kan vi blande tre spiseskjeer til 10 l jord. Nå viser det seg at benmel dessverre visstnok ikke er å få i handelen lenger.

Tulipanløken er av de få løkvekster som har ettårig løk. Morløken tappes helt ut etter blomstring og dør, men så settes det flere sideløk som vi kan dele fra. Siden vi bor så langt nord for tulipanens utbredelseområde, må vi for å få dannet god sideløk, knipe av den visne blomsten så snart blomstringen er over, slik at småløkene kan få all den næring de trenger.

Personlig synes jeg det er artig å prøve å formere tulipanene selv, i stedet for å kjøpe nye løker hvert år. Dette ser jeg på som en utfordring. Det er lurt å bruke potter eller disse spesielle løkkurvene som er i handelen. Jeg legger løkene i disse som jeg så graver ned i bedet. Ved å gjøre det på denne måten, har vi bedre kontroll på hvor de står, og slipper å skade dem så mye når vi setter spaden i jorden. Det er bra å ha de samlet i en gruppe når vi tar dem opp for å dele. Den erfaringen jeg har er at vanskelige tulipaner eller annen blomsterløk, som er varmekjære, liker godt en repotting for å få kraftig vekst, kanskje så ofte som 1-2 år. Dette gjøres selvfølgelig i løkens hvileperiode, og før den danner nye røtter som er omkring juli/august. Store løker kan vi legge 10 – 12 cm dypt og 8 – 10 cm for de små. Jeg har vært inne på at formeringen skjer ved sideløk, og at vi kan bruke våre egne løker som vi tar opp etter at bladene er helt visnet ned, og lagrer dem tørt og luftig. Frøformering er også en metode for de med god tålmodighet, for det kan ta 5-6 år før vi ser blomster på dem. Da er det viktig å passe på at merkingen ikke blir borte etter så lang tid.

Så skal vi se på noen tulipaner som vi kan bruke i hagen etter vanskelighetsgrad:

### **De sikre som vi kan ha i årevis.**

**T. sylvestris. Skogtulipan** 20-30 cm. gul med nikkende blomster. Forvillet på Sørlandet, en gammel velkjent tulipan i dyrkning. Det er en av de som vi kan ha i halvskygge og til forvilling. Husk at den kan bli noe ugressaktig, da den formerer

seg med lange underjordiske skudd (stoloner) hvor det sitter en løk i enden. Morsom tulipan som kan anbefales. Mai-juni Europa.

**T. turkestanica.** 20 cm. Kremhvit med 5-9 blomster på stilken. Blomstrer allerede i april og bør legges tett i grupper. Turkestan.

**T. urumiensis.** 7-10 cm. Blomsten dypgul med brunorange striper. En grasiøs liten art med 2-3 blomster på stilken. God erfaring med denne. April-Mai. Iran.

**T. tarda.** Skjermtulipan. 10–20 cm. Innersiden av blomsten er kremhvit med gul spiss, yttersiden er grønn gul. Den sprer seg villig. Den kan dyrkes så langt nord som til Tromsø. Mai. Østre Turkestan.

**T. aucheriana.** Rosentulipan. 7 – 8 cm. Rosa farge i nyanser med åpen stjernelignende blomst. Den er liten og vakker. April - Mai. Nordlige Iran.

**T. biflora.** 10 – 20 cm. Hvit med gult senter. Flere blomster på stilken. April – mai. Sørlike Russland.

### **Vanskelige tulipaner, men greier seg noen år uten supplering.**

**T. linifolia.** 10 – 15 cm. Sterkt karminrosa. Stiv og grasiøs i veksten. Formen batalini 15 – 20 cm. Kremgul. Omtales ofte som en egen art, men er en form av *T. linifolia*. Gode sorter er “Brigh Gem“, “Bronze Charm“ og “Red Juvel“. Mai. Sentral-Asia.

**T. kaufmanniana.** Vannliljetulipan. 15 – 30 cm. Arten er hvit og gul med rødt bånd. Gode sorter er “Heart’s Delight“ og “The First“. Mai. Sentral-Asia.

**T. greigii.** 20 – 25 cm. Flekktulipan. Store skarlagensrøde blomster og flekkete blader. Gode sorter er “Rødhette“ og “Margaret Herbst“. Mai. Sentral-Asia.

**T. humilis.** 10 – 15 cm. Rosa med hvite striper. Variabel art. Formen “Violacca“. 15 – 20 cm. Purpur til kirsebærrød farge. Dette er en av det vakreste villtulipaner for fjellhagen. April – mai. Iran.

**T. altaica.** 10 – 35 cm. Blomsten er gulfarget. En av de østligste artene. Mai. Sentral-Asia.

**T. grengiolensis.** 25 – 30 cm. Neotulipan. Gul blomst med røde striper. Mai. Sveits.

**T. kolpakowskiana.** 20-25 cm. Blomsterfargen kan variere i rødt, gult eller oransje. Bladene er sterkt krøllete, noe som gjør den spesiell og morsom i voksemåten. Mai. Turkestan.

**T. praestans.** Symretulipan. 25 cm. 3-5 skarlagensrøde blomster på hver stilk. Gode sorter er “Fusilier“ og “Tubergen“s variety. April. Sentral-Asia.

**T. orphanidea.** Gresk tulipan. 20-25cm. Blomsterfargen er gul med røde striper. Formen “Whittallii“ beskrives ofte som egen art i løk-kataloger. Den har dypt

oransjegule blomster hvor blomsterbladene ender i en spiss. 30 cm. April-Mai. Hellas og Tyrkia.

**T.schrenkii.** 15 – 20 cm. Rød-orange blomst. Dette er en liten fin art for fjellhagen, som tidligere har vært brukt i foredlingen av hagetulipanene. Denne dufter svakt. Mai. Sørlege Russland.

**T.vvedenskyi.** 30 cm. Skarlagen. En kraftig tulipan som passer i grupper. Gode sorter er “Tangerine Beauty“ og “Hanka“ Mai. Sentral-Asia.

### **Vanskelige arter som trenger mye varme, men blir ofte ettårig her.**

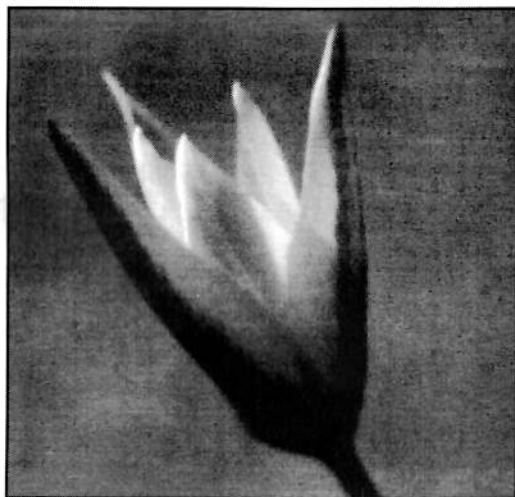
**T.clusiana.** Clusius tulipan. (The Lady Tulip). 25 cm. Hvitt med rosa, og kanskje den vakreste av dem alle. Dette er en tulipan som må få godt stell og legges flere i gruppen om den skal bli fin. God sort er “Cynthia“ . Kremfargede blomster med rød utside. Mai. Iran og Afganistan.

**T.bakeri.** 10 – 15 cm. Blomstene åpner seg som en stor lilla stjerne. God sort er “Lilac Wonder“ . Mai. Kreta.

**T.kurdica.** 8 – 12 cm. Teglstensrød til orangerød. Fin til varme og lune plasser i fjellhagen. April – mai. Irak.

**T.montana.** Fjelltulipan . 10-20 cm. Dyp vermilionrød. En elegant liten tulipan for fjellhagen. Kunne nok ha vært litt mer hardfør. Beskrives ofte feilaktig som T.wilsoniana. Mai. Sentral-Asia.

Her har jeg beskrevet noen tulipantyper som kan være aktuelle å prøve, men det finnes selvfølgelig mange flere. Lytt til erfaringer fra andre blomstervenner, studer løk-kataloger og prøv selv!



# VIBURNUM

## MANGE MULIGHETER MED KROSSVED

Av Ole Jonny Larsen

Viburnum er ei stor slekt med mange flotte planter og med mange bruksområder i hagen. Det finnes rundt 150 arter, mest i den tempererte sone på den nordlige halvkule. I tillegg kan en velge blant et stort antall kultivarer. Mange er hardføre og kan dyrkes over store deler av landet. Med få unntak er de stort sett lite plantet. Delvis skyldes dette relativt høye priser, siden mange er poda og seintvoksende.

De fleste krossved-artene og sortene er store eller middels store busker. Ingen egentlige dverger finnes, men noen blir bare drøye halvmeteren. De dyrkes av flere grunner: vakre blomster, vakkert bladverk, vintergrønt bladverk, vinterblomstrende, skyggetålende, vindtolerante, gode høstfarger, fine frukter, god blomsterduft. De fleste artene/sortene er lette å dyrke og tolerante for ulike jordbunnsforhold. Jeg har prøvd mer enn 20 ulike sorter. Noen viste seg å være vintersvake, men de fleste står fortsatt i hagen. Noen av dem er mine absolutte favoritter!

Jeg skal prøve å gi en oversikt over noen gode Viburnum, ordna i grupper etter bruksområde. Jeg understreker at dette bygger mye på egne erfaringer og at andre kan ha lykkes bedre - eller dårligere - med de jeg nevner.

### «Norske» krossved-typer

· **Vanlig krossved (*V.opulus*)**. 2-4 m. Viltvoksende i Norge. Løvfellende, vakre kvite blomster som kan minne om enkelte Hydrangea. Flotte røde bær. Hårdfør og sunn plante som kan hentes inn fra naturen eller formeres fra frø. En av Gertrude Jekyll's favoritter! Burde brukes mer som le og utkantplante.

· **Snøballkrossved (*V.opulus 'Roseum'*)** En gammel sort av vanlig krossved med kulerunde sterile blomsterstander. Trolig den mest brukte krossved i Norge. Litt kjedelig etter blomstring. (En utvalgt klon, 'Tingvoll', kalles norsk snøballbusk og er svært hardfør.)

· **Vanlig krossved, lave typer. (*'Compactum'* og *'Nanum'*)** Fin blomstring og bæresetting som arten, men lavere og mer kompakt vekst.

## Vintergrønne krossved

· **Vinterkrossved (*V.rhytidophyllum*)**. 2-3 m. Fantastisk bladverk! Opptil 25 cm store blad med sterkt rynket overflate og flott filtbelegg på undersida. Kvite blomsterskjærmer. Liker helst nordvendt plassering. En av mine favoritter i hagen. Litt vindsvak.

· **Davidskrossved (*V.davidii*)** 0,5-1 m. Flott læraktig bladverk med særprega langsgående nerver. Noe frostsvak. Kan få fine blå bær, men det forutsetter at begge kjønn plantes. Uinteressant blomstring.

· **Burkwoodkrossved (*V. x burkwoodii*)** 1-2 m. Bare delvis vintergrønn. Glinsende bladverk, nydelige rosa/kvite blomsterstander med god duft. Ikke spesielt blomsterrik og noe rotete vekst, men likevel en av de vakreste i god utvikling. Lun plassering.

· ***Viburnum x pragense***. 1-2m? Langsomvoksende og noe vintersvak. Svært pene og glinsende mørkegrønne blad.

· ***Viburnum tinus*** som er populær lenger sør i Europa er ikke hardfør i Norge, men kan være verdifull i hagestuer

## LØVFELLEDE KROSSVED MED VAKRE BLOMSTER (SOMMERBLOMSTRENDE)

**De fleste i denne gruppa har rosa blomster eller rosa knopper som går over i kvitt. Det er til dels små variasjoner i utseendet.**

· **Ballkrossved (*V.x calcephalum*)** 1-2 m. Nydelige blomster og god høstfarge. Sunn og frisk plante. Min favoritt i gruppa.

· **Juddikrossved (*V.x juddi*)** 1-2 m. Pene blomster, svært god duft.

· **Koreakrossved (*V. carlesii*)** 1-1,5 m. Pen plante, men en del plaga av sykdommer.

· **Sargentkrossved (*V.sargentii*)** 2,5-3 m. Arten ligner vanlig krossved. Sorten 'Onondaga' har brunlige blad ved løvsprett og også litt brunt i blomstene. Pen og lettdyrka.

· **Japankrossved (*V.plicatum*)** brukes mye nedover i Europa og er en flott og blomsterrik plante. De selges iblant i hagesentrene, men etter mine erfaringer er de ikke hardføre nok for våre forhold.

## VINTERBLOMSTRENDE KROSSVED

·**Keiserkrossved** (*V. x bodnantense 'Dawn'*) 2-3.5 m. Min absolutte krossvedfavoritt!! I vårt klima (Ålesund) og med god plassering ved vegg blomstrer den fra slutten av august til april med duftende mørkrosa blomster i store mengder. Tro det den som kan! Penest er den etter at blada har falt av. Den kan være på sitt absolutt beste i januar-februar om været er noenlunde mildt. I kalde perioder tar den pause, men begynner straks på igjen med nye blomster når temperaturen stiger. (En annen sort, 'Charles Lemont' har lysere rosa blomster, men den har jeg ikke prøvd.)

·**Marskrossved** (*V.farreri* Syn: *V.fragrans*) Ble tidligere brukt på samme måte som keiserkrossved, men sistnevnte bør nå foretrekkes.

## LØVFELLEDE KROSSVED MED KVITE BLOMSTER

Dette er en gruppe som ikke er så spektakulær som mange av de andre, men det er friske og hardføre planter som både kan ha god høstfarge og pene frukter. Alle kan formeres med frø. Blomstene er kvite skjermer uten særlig spennende duft. De er ganske like hverandre.

·**Filtkrossved** (*V.lantana*) 3-5 m. Svært hardfør og vindtolerant.

·Andre arter: *V.veitchii*, *V.ichangense*.

Jeg håper leserne nå har blitt frista slik at hver medlem i Blomstervenners klubb i alle fall har en krossved i hagen neste sommer.



# BLOMSTERKORNELL

Av Ole Jonny Larsen

Kornell brukes i mange hager i Norge og enda mer i offentlige anlegg. De dyrkes enten for vinterverdien av de sterkt fargede greinene (kvitkornell og gullkornell) eller for pent variegert bladverk i flere nyanser. Vårkornell (*C.mas*) dyrkes for de tidlige gule blomstene, men de er ofte få og små.

Det finnes imidlertid en liten gruppe kornellarter som er høyt skattet i mildere områder, nemlig blomsterkornellene. De har alle den spesielle egenskapen at de har store fargede høyblad under de egentlige blomstene. Disse er kvite, rosa eller gulaktige og svært iøynefallende. De kan minne om store clematis-blomster.

Der de lykkes, stiller de i en helt annen divisjon enn de andre kornellartene!

Felles for dem alle er at de er frostfølsomme og at de blomstrer først etter at planten har blitt noen år. De blir ganske store etter hvert, 3-4 m., og de formeres vanligvis ved poding, men en kan også frøformere. Problemet er da at det tar enda lenger tid til blomstring inntreer. Ingen er vanlige i norske plantesentre, men en kan finne dem iblant. De bør ikke beskjæres annet enn ved å fjerne døde skuddspisser. I teorien er ikke blomsterkornellene egnet for norske forhold, men klimaet er i endring og Blomsterverners klubb bør ligge i forkant. Interesserte bør prøve å få tak i en eller flere arter og prøve dem ut. Gode erfaringer må deles med medlemmene! (Disse artene er ikke uvanlige lenger sør i Europa, så det går trolig greit å bestille dem gjennom velvillige forhandlere til levering neste vår.)

Her følger en kort beskrivelse av artene:

**Koreakornell** (*C.cousa*). Trolig den enkleste å få til. Finnes i flere navnesorter med ulik blomsterfarge, fra kvit til mørk rosa. Jeg har hatt den i to år uten å se blomstring. Den fryser litt i spissene og har for øvrig god vekst.

·«**Fjellkornell**» (Am. navn, *C.nuttallii*). Finnes også mange sorter med blomster i ulike farger. Jeg har hatt en frøplante ute i to vintrer uten skade overhodet. Den er nå ca 1 m og i god vekst. Jeg gleder meg til fortsettelsen!

·**Blomsterkornell** (*C.florida*). Mange sorter i handelen i USA med både hvite og røde blomster og med brokete blad. Jeg har ikke prøvd arten.

·«**Japankornell**» (*C.japonica*). Ligner koreakornell. Denne arten er trolig ikke i kultur i Europa, men jeg tar den med fordi den skal være mer hardfør enn de andre. Se etter frø i frølistor!

# Oppslagstavle

6. juni var jeg i Musèhagen på Nygårdshøyden i Bergen. Der oppdaget jeg et vakkert blomstrende tre. Det hadde hvite blomster så store som halve egg, med gul «plomme». På etiketten stod det «Stewartii pseudocamellia». Jeg vil gjerne vite om det er noen på Østlandet som har erfaring med dette yndige treet.

Lar det seg dyrke, eller blir det bare en drøm på disse kanter? Selv bor jeg på Ås.

Vennlig hilsen Kari Kolltveit  
e-postadresse: [bkolltveit@c2i.net](mailto:bkolltveit@c2i.net)

## Planteønske:

Er på utkikk etter frø/småplanter av Rhododendron bureavii. Er det noen av dere i BVK som har slike, eller vet hvor de kan finnes? Den kan vel sikkert skaffes fra utenlandske frølistere/planteskoler, men det kan jo hende at noen av dere blomstervenner har nettopp det jeg leter etter, eller vet om en planteskole i Norge der den kan finnes.

Kontakt Ståle Sørensen  
e-postadresse: [ztale@c2i.net](mailto:ztale@c2i.net)

# Blomstervenners Frøklubb

Vi fortsetter suksessen fra i fjor med Blomstervenners Klubbs egen frøliste.

Ønsker du å delta, med eller uten frø må svarslippen under sendes snarest mulig og før 14. oktober til;

**Tone Lise Smith, Idunns vei 59, 1386 ASKER** sammen med eventuelle frø. Frølisten blir sendt ut så snart den er ferdig.

Samtidig som du sender inn frø eller bestiller frøliste, ber vi deg betale inn kr. 50,- til Blomstervenners Klubbs konto 7877 08 28529. Dette skal dekke porto og pakking

De som sender inn frø sammen med bestilling av frølista får velge 25 pakker og de stiller først i køen når frøene fordeles. De som ikke har sendt inn frø får velge 20 pakker.

---

Vennligst send meg Blomstervenners Frøliste

Jeg har betalt inn kr. 50,- på Blomstervenners Klubbs konto.

Jeg har levert frø

Jeg har ikke levert frø

Navn

---

Adresse

---

Tlf. og evt. e-mail



## Nye bøker i biblioteket

### **Foseid/Brakestad: Blomstene i grøftekanten**

Dersom du har barn, barnebarn, tante- eller onkelbarn, har du en mulighet til å stimulere barna, slik at de oppdager plantenes fantastiske verden. Noen ganger kan en bok være en fin døråpner, og grøftekanten er et godt utgangspunkt for enkel botanisering. Denne boka har en enkel tekst, og tegningene er en opplevelse, også for voksne. Siste del av boka inneholder en leseveiledning, som nok er beregnet på den voksne brukeren av boka.

### **Knut Langeland: Hageliv på Aulestad**

Karoline og Bjørnstjerne Bjørnson kjøpte Aulestad i 1874. Gården hadde vært skyss-stasjon, og tilfredsstilte neppe familiens krav til et representativt hjem. Det ble kvinnene som ledet arbeidet med hageanlegget. Dette anlegget er fortsatt intakt, og tusenvis av besøkende besøker stedet hvert år.

Utvalget av stauder avspeiler planteutvalget slik det var da hagen ble anlagt, mens roseutvalget avviker fra det opprinnelige.

Boka gir et interessant kulturhistorisk bilde av et gammelt hageanlegg, knyttet til sentrale personer i vår historie. Den tar også opp problemene som melder seg når et slikt anlegg skal holdes ved like.

*Grethe*

# Klematis-import våren 2003

Blomstervenners klubb planlegger en import av klematis våren 2003 fra firmaet Jan Fase & Son, Holland. Importen vil omfatte de fleste typer av klematis, både små- og storblomstrede. Listen er svært rikholdig, men det gjelder å være tidlig ute, allerede i oktober.

Nettoprisen vil ligge på Euro 4.50 – 7.50, altså ca. NOK 40 – 60. I tillegg kommer moms 24%, frakt til Oslo og mindre omkostninger til helsesertifikat. Euro-kursen og antall planter vil avgjøre endelig pris, men skulle komme på under 100 kr pr. plante selv for de dyreste. I tillegg kommer frakt på de planter som skal sendes fra Oslo til mottaker. Plantene vil komme hit ca medio mai (ligger på kjølelager til forsendelse med transportbil).

Det er viktig med en rask bestilling, derfor ønsker vi en tilbakemelding på interesse **innen en uke etter at du har mottatt Blomstervennen.**

Skriv tydelig navn, adresse og telefonnummer, og legg ved kr. 8.50 for porto til liste. Vær oppmerksom på at vi også ønsker hurtig bestilling (14 dager etter mottatt liste). Påmelding sendes til

**Hallvard Sandnes, Bikuben 20 A, 1086 Oslo, eller  
Berit Kristine Østby, Nestoppen 22, 1344 Haslum**

## Frøtips!

### Rensing av frø:

Opp gjennom årene har jeg samlet mye frø. Det har for så vidt vært en trivelig beskjeftigelse. Det som har tatt tid, har vært å få rensset alle frøene. Nå er det sesong for dette, og derfor vil jeg komme med et lite tips som kan gjøre at man får rensingen fort unna.

La frøkapslene ligge og tørke skikkelig. Så legger man kapslene i en plastboks med tett lokk og rister godt. På denne måten får man 99% av frøene ut av kapslene på et øyeblikk. Denne metoden passer godt for akeleier, valmuer, ballblom, og ellers de fleste planter der frøene sitter inne i kapsler. Bruk lys plastboks, så ser du frøene lettere.

*Magnar Aspaker*

# Kalender

## Høstprogram

### **Medlemsmøter:**

Torsdag 26. september kl. 19.30

Knut Langeland: ARVEN FRA DE MUSLIMSKE HAGENE

Knut Langeland kjenner vi som redaktør av "Hagen for alle" og som forfatter av hagelitteratur. Denne kvelden kåserer han om arven fra de muslimske hager om persisk hagekultur og litt om dens innvirkning på europeiske hager. Det blir bevertning og loddsalg som vanlig.

Torsdag 24. oktober kl. 19.30

Torben Skov: PRIMULA

Bent Tviig Andersen som først skule komme og holde foredrag for oss om dessverre har måttet melde avbud. Istedet har vi fått tak i Torben Skov, nestformann i Dansk Primula Klubb og har sagt seg villig til å holde foredrag for oss. Vi gleder oss!

Det blir bevertning og loddsalg som vanlig.

Torsdag 28. november kl. 19.30

Kari Wang: NYE OG SPENNENDE PLANTER PÅ MARKEDET

Torsdag 12. desember

Julemøte. Foredragsholder er ikke avklart ennå.

Alle medlemsmøter avholdes i Husmorhuset, Fagerborggata 25.

Biblioteket er åpent fra kl. 18.30

*Styret*

Ole Jonny Larsen



*Viburnum x calcephalum*

Ole Jonny Larsen



*Viburnum x rhytidophyllum*

## Planteportrettet



Karl Wang

Horridula kommer av *horridus* som betyr forskrekkelig. Denne noe misvisende betegnelsen har nok bakgrunn i et av plantens typiske kjennetegn; stilker og blader er dekt av stive hår som kan minne om pigger. For øvrig kjennes den på en nydelig blåfarge på blomstene.

Dette er en flott representant for valmuesøstrene. *Meconopsis horridula* har den største utbredelsen av alle *Meconopsis*, og er å finne fra nordvestre Yunnan til Nepal. Med dette store utbredelsesområdet, er det også naturlig at variasjonene på plantene er store. I de høyeste områdene har man funnet eksemplarer nesten uten blomsterstengel, men i våre hager ser vi som oftest atskillig høyere planter. *Meconopsis horridula* er monokarp, dvs at den dør etter blomstring. Den lar seg lett formere med frø, og det er derfor viktig å samle inn frø slik at man til stadighet kan beundre denne flotte planten i hagen.

Tekst Geir Moen